

Platan javorolistý

Platanus × hispanica Mill.

čel'ad': platanovité *Platanaceae*

Druh nejasného pôvodu. Zrejme je to kríženec druhov *Platanus occidentalis* a *Platanus orientalis*. Nemožno však ani vylúčiť možnosť, že *Platanus × hispanica* je vlastne potomok alebo derivátom vyhynutého treťohorného druhu *Platanus aceroides* (Goepp.) Heer.

V súčasnosti je tento druh vysádzaný takmer v celej Európe, mimo severných oblastí. Objavuje sa i v Severnej Amerike, vo východnej Ázii, tiež v juhovýchodnej Austrálii.

Platan je dlhoveká, teplomilná a svetlomilná drevina dorastajúca do výšky až 40 metrov, so širokou korunou a mohutným kmeňom. Borka starších stromov je zložená z niekoľkých vrstiev rôznych farieb a postupne sa odlupuje, čím kmeň získava veľmi charakteristický vzhľad.

Listy sú rapíkaté, celistvookrajové, dlaňovito 5 až 7 laločnaté, nepravidelne veľké.

Kvety sú jednopohlavné, v hustých guľovitých hlávkach, usporiadané v počtoch 1 až 5 vo voľných strapcoch. Samčie a samičie súkvetia sú oddelené.

Súplodie je zložené z jednoosemenných podlhovastých nažiek, ktoré majú na báze chumáč dlhých štetiniek.

Platan je hodnotná sadovnícka drevina s atraktívnou kôrou, ktorá má uplatnenie v parkoch, veľkých záhradách i v pouličných stromoradiach.

Közönséges platán

Platanus × hispanica Mill.

család: platánfélék – *Platanaceae*

Tisztázatlan eredetű fafajta. Nyilván a *Platanus occidentalis* és a *Platanus orientalis* keresztezésével jött létre. Nem zárható ki azonban az a lehetőség sem, hogy a *Platanus × hispanica* valójában a harmadkorban kihalt fajta, a *Platanus aceroides* (Goepf.) Heer utódja vagy származéka.

Jelenleg az északi területek kivételével szinte az egész Európában ültetett fafajtáról van szó. Megjelenik Észak-Amerikában, Kelet-Ázsiában, valamint Délkelet-Ausztráliában is.

A platán hosszú életű, meleg- és fénykedvelő fafajta, mely akár 40 méter magasra is megnő, koronája széles, törzse pedig hatalmas. Az idősebb fák kérge több, különböző színű rétegből áll, mely nagy lapokban fokozatosan leválik, így a törzsnek nagyon jellegzetes a kinézete.

A száron elhelyezkedő szórt állású, épszélű, tenyérszerűen összetett, 5-7 karéjú levelek szabálytalan méretűek.

Virágai egyivarúak, sűrű, gömb alakú fejecskevirágzatot alkotnak, melyek 1-5 darabot számláló szabad fürtökben helyezkednek el. A hím- és nőivarú virágok különállóak.

A terméscsoport egymagvú, hosszúkás kaszatokból tevődik össze, melyek tövében hosszú szőrszálakból álló csomó van.

A közönséges platán értékes díszkertészeti fa látványos kéreggel, amely leginkább parkokban, nagy kertekben és utcai fasorokban érvényesül.

Platanus hispanica

Platanus × hispanica Mill.

Family: Platanaceae

Its origin is unclear. Apparently it's a hybrid of *Platanus* species *occidentalis* and *Platanus orientalis*. However, the possibility cannot be ruled out *Platanus × hispanica* is actually a descendant or derivative of the extinct of the Tertiary species *Platanus aceroides* (Goepp.) Heer.

Currently, this species is planted almost all over Europe, outside northern areas. It also appears in North America, East Asia, as well in southeastern Australia.

Platanus hispanica is a long-lasting, thermophilic and light-loving woody plant growing to a height up to 40 meters, with a wide crown and a massive trunk. The bark of elder trees is composed of several layers of different colours and gradually it peels off, and its appearance is very distinctive.

The leaves are thick and stiff-textured, broad, palmately lobed, superficially maple-like, and irregularly big.

The flowers are unisexual, in dense spherical heads, arranged in numbers 1 to 5 in free bunches. Male and female inflorescences are separated.

The fruit is composed of a dense spherical cluster of achenes with numerous stiff hairs.

Platanus hispanica is a valuable horticultural tree with an attractive bark, which is planted in parks, large gardens or urban habitats